

De manier waarop de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (hierna: ivb) wordt berekend:

1. Hanteer geen maximum aan eigen bijdrage

In het voorstel geldt een maximum aan eigen bijdrage van €298,00 per maand. Dit is in het voorstel gebaseerd op de kosten van circa 2 uur huishoudelijke ondersteuning per week. Dit heeft een averechts effect op het primaire doel van het voorstel, het vermindert de aanzuigende niet volledig. Vanwege krapte op de arbeidsmarkt zullen cliënten die op basis van hun inkomen de maximale eigen bijdrage per maand moeten betalen, deze mogelijk moeten accepteren voor continuïteit van de Wmo-ondersteuning waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie. Er is voor deze doelgroep vervolgens geen rem op het aanvragen van aanvullende Wmo-voorzieningen. Nu algemeen bekend is dat de betaalbaarheid van de zorg onder druk staat, is deze keuze onbegrijpelijk.

2. Beëindig het voordeel voor de gehuwde cliënten van wie ten minste één van beiden de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt

De herinvoering van de ivb is een geschikt moment om de maatregel dat de gehuwde cliënten van wie ten minste één van beide de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt geen eigen bijdrage betalen bij een inkomen tot 170% van het sociaal minimum, opnieuw te overwegen. Alhoewel er destijds een meerderheid van de Tweede Kamer heeft ingestemd met deze maatregel, is de uitzonderingspositie van deze groep onrechtvaardig in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

Naar aanleiding van de eerdere consultatie (Wet vervanging abonnementstarief Wmo 2015) met betrekking tot dit punt is voor de regering gereageerd dat zij voornemens zijn om het afwijkende eigenbijdrageregime voor gehuwde cliënten, waarbij tenminste een van beide partners de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt, te handhaven. De motivering is geënt op een noodzaak voor financiële compensatie van éénverdienershuishoudens, waarbij wordt gedacht dat doordat één van de partners chronisch ziek is en Wmo-ondersteuning, deze geen inkomen heeft. Onze ervaring is dat de meerderheid in deze categorie tweeverdienershuishoudens zijn (al dan niet in de vorm van een ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering), die deze financiële compensatie helemaal niet nodig hebben. Voorts geldt dit afwijkende eigenbijdrageregime niet in de Wlz, zodat een éénverdienershuishouden dan kennelijk geen financiële compensatie behoeft. Hierbij dan ook de vraag om dit punt opnieuw te beoordelen en eventuele éénverdienershuishoudens op een andere wijze financieel te compenseren, zonder dat tweeverdienershuishoudens hiervan profiteren.

3. Breng de systematiek van berekening van de eigen bijdrage in de Wmo in lijn met de eigen bijdrage voor de langdurige zorg (4% van vermogen boven het toetsbedrag)

Het verschil in systematiek werpt een drempel op voor de overgang van de Wmo 2015 naar de Wlz. Het opheffen van het verschil in eigen bijdrage tussen de Wmo en de Wlz draagt er aan bij dat inwoners de voor hun geschikte zorg ontvangen. Alhoewel gemeenten Wmo-ondersteuning kunnen weigeren wanneer een inwoner aanspraak kan maken op de Wlz, is de ervaring dat inwoners, vanwege het verschil in eigen bijdrage, niet meewerken aan het indienen van de aanvraag voor toegang tot de Wlz. Dit legt druk bij gemeenten om toch de Wmo-ondersteuning

voort te zetten aan deze veelal kwetsbare inwoners. Voorts is het gelet op de financiële houdbaarheid en bestendigheid van de zorg in de toekomst niet onredelijk om vermogende inwoners meer te laten bijdragen.

Het voorkomen van stapeling met andere eigen bijdragen:

1. Geef gemeenten de keuze om voor algemene voorzieningen, waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie, de ivb via het CAK mogelijk te maken bij verordening

In het voorstel geldt de ivb uitsluitend voor maatwerkvoorzieningen en niet voor algemene voorzieningen. Artikel 3.7a samenloop in het voorstel is voor gemeenten arbeidsintensief en dus kostbaar. Veel gemeenten hebben op dit moment een algemene voorziening voor huishoudelijke hulp. Aangezien bij de voorziening huishoudelijke hulp de aanzuigende werking door het abonnementstarief het grootst is, zullen gemeenten zeker gaan overwegen om de algemene voorziening om te zetten in een maatwerkvoorziening. Dit staat haaks op de gedachte van de Wmo 2015, verwoord in artikel 2.2.3, dat het college algemene voorzieningen bevordert voor laagdrempelig toegankelijk zorg met minder bureaucratie.

Naar aanleiding van de eerdere consultatie (Wet vervanging abonnementstarief Wmo 2015) met betrekking tot dit punt is gereageerd dat grotendeels wordt teruggekeerd naar de situatie zoals die voorafgaand aan het abonnementstarief was. Voor de onderbouwing wordt verwezen naar de vierde rapportage van de Monitor Abonnementstarief (blz. 32, figuur 11) waaruit blijkt dat ook in 2017 – dus voorafgaand aan het abonnementstarief – grofweg een kwart van de gemeenten huishoudelijke hulp deels als algemene voorziening aanbod (bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 538, nr. 345). Deze onderbouwing faalt. In de eerste plaats omdat veel gemeenten een algemene voorziening voor de was-/strijktaken hebben gerealiseerd en een eigen bijdrage hiervoor eenvoudigweg gebaseerd kon worden op de NIBUD-kostprijs voor het thuis wassen en strijken, terwijl de overige huishoudelijke hulp maatwerk bleef en onder de inkomensafhankelijke eigen bijdrage bleef vallen. Ten tweede waren er in 2017 nog veel gemeenten die voor de eigen bijdrage van algemene huishoudelijke hulp uitgingen van de kostprijs van deze hulp, al dan niet gecombineerd met een compensatie via de bijzondere bijstand. De Centrale Raad van Beroep heeft weliswaar reeds in 2016 geoordeeld dat dit niet was toegestaan. Dit betekent echter niet dat gemeenten hun beleid en uitvoeringspraktijk in 2017 al volledig hadden aangepast conform de vereisten vanuit deze jurisprudentie.